

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminecă 40).

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se pri-
mesc.— Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
la Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfied & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Ooppelik,
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Juliu
Leopold (VII. Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare.—
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială.— RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 or., pe șase luni
12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 or., pe șase
luni 10 or., pe trei luni 5 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
22 or., pe șase luni 12 or., pe
luni 6 or. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 222.—Anul LXIV.

Brașov, Duminecă 7 (20) Octomvrie.

1901.

Lozinca adversarilor noștri.

Cei-ce pôte vor fi avut încă ôre-
carî îndoieii asupra scopului celui
mai apropiat, cel urmăresc contrarii
neamului nostru prin asuprirea par-
tidului național român, acum, după
alegerile dietale trebuie, să fiă deplin
lămuriți în privința acésta.

Modul și chipul cum agenții
stăpânirii, pe unde numai le-a fost
cu puțin și pe unde n'au fost co-
vârșii de agitațiunile cortesilor kos-
suthiști, au umblat să tărăscă pe
alegătorii români la urnă și cum, cu
tote asigurările guvernului, că ale-
gerile vor fi libere, n'au lăsat nefor-
losit nici un mijloc de amăgire, pre-
siune și amenințare spre a-și ajunge
scopul, ne dovedesc mai pre sus de
orice îndoială că contrarii noștri
și-au pregătit de mult terenul.

Mai întâiu au legat partidul de
mâni și de picioare, ca să pôtă apoi
cu atât mai ușor să-și pună în lu-
crare planul infernal. De astă-dată
și-au pus în gând să ne strice, folo-
sind ca unelte ale lor, conștiințe
și inconștiente, pe toți cei slabi de
ânger, cei mai egoiști și rălești din
sîmul inteligenții noastre. În acésta
campaniă rușinosă mijlocul lor cel
mai ademenitor au fost amenințările
ascunse și fățișe, că li-se vor detra-
ge preoților și dascălilor, cari nu vor
merge cu stăpânirea, congrua șiaju-
torele dela stat.

Ast-fel agenții stăpânirii au is-
butit în multe locuri a trage în
mrejele lor nu numai alegătorii din
popor neorientați, ci și mulți preoți
și dascăli, a căror chemare era să
sfârșiască și să conducă poporul în
spiritul sfintei sale cause și după-
cum pretindea disciplina și solidari-
tatea națională. De altă parte prin
ținuturile, unde cei din partida kos-
suthistă erau mai tari, alegătorii ro-
mâni au fost espuși unor alt soi
de agitațiuni și ademeniri diavo-
lesci.

Așa de pildă în Bihor s'au in-
têmplat sub ochii stăpânirii uneltirî
și agitațiuni de necrețut din partea
cortesilor kossuthiști. Aceștia au lă-
țit în popor faima, că se va schimba
domnia, că de aci încolo va stăpâni
țera Kossuth cu ai săi, că nu se vor
mai strînge dări, că funcționarii vor
fi alungați și li-se va da voie țera-
nilor să cultive tutun și să fiarbă
rachie și altele de acestea. De-o
parte poporul era ațitat la răsvrê-
tire, ér de altă parte alegătorii din
sîmul lui erau duși cu sila la vot de
agenții kossuthiști; îi amenințau, că
le vor aprinde casele, decât nu vor
merge la vot cu ei. Mai ales preoții
români au fost tratați de kossuthiști
cu o brutalitate ne mai pomenită,
care, cum șcim, a ajuns până la
vêrsare de sânge, pentru a-i silii să
se supună terorei lor.

În mod mai puțin brutal, dér
cu aceleași mijloce de seducere, pre-
siune și terorism au lucrat și cele-
lalte partide maghiare pentru a-și
cucerii voturi între alegătorii români.
Par' că și-ar fi dat contrarii noștri
cu toții lozinca de a năvăli asupra
alegătorilor români, a-i înștrina de
causa lor națională și a-i desbina
între sine.

Așa a și fost. Inceputul l'au fă-
cut ômenii stăpânirii și uneltele lor,
ér Maghiarii din opozițiă și-au dis-
decă guvernul cu mijloce neiertate,
câlcând în picioare drepturile cetă-
nesci ale Românilor, exploatăzâ in-
tr'un chip atât de cinic pe alegăto-
rii acestora în favorul său și în cou-
tra noastră, de ce să nu umblăm a'i
exploata și noi cu mijlocele, ce ne
stau noue la dispozițiă, în contra
guvernului?

La rëndul său guvernul, scin-
du-se vinovat, a privit cu mâni in-
crucișate la isprăvile kossuthiste,
câci doră alegerile erau să fiă, după
asigurarea lui, libere! Acésta de fapt
însemna, că acolo unde nu puteau
rêbsi uneltirile guvernului, sta în

voia kossuthistilor de a-se folosi de
ele în felul lor.

Vedeți decî, că scopul dușmani-
lor limbei și ai naționalității române
este comun; că ei din toate părțile
lucră în unire spre a duce terore și
destrăbălarea în șirurile noastre, spre
a slăbi legăturile noastre naționale
și a ne desbina, ca în viitor să nu
mai putem rezista, să nu ne mai
putem reclama drepturile noastre.

Va fi timpul ca experiența și
pățaniile acestea să fiă spre învêță-
tura celor chemați a conduce po-
porul nostru în zilele grele de adî.
Cum și-au împlinit ei datoria? Ce-au
făcut, ca să preintimpine uneltirile
și agitațiunile dușmane causei nôs-
tre, căci nici odată poporul n'a avut
mai mare lipsă de-o conducere bună,
înțeleptă, energică și conșcie de ținta
ei, ca acuma?

Poporul nostru e mult încercat
de toate ispitele, dér har Domnului,
înima lui încă nu este atinsă de veni-
nului înștrînării dela cauza sa sfântă,
el nu și-a pierdut încă credința în invin-
gerea dreptății sale. Ce va fi înșe
de el decât ar fi lăsat pradă egois-
mului și lăcomiei dușmanilor săi?

E timpul decî să ne dăm sémă
și de neajunsurile cele mari ale con-
ducerei nostre naționale.

Revista politică.

Săptămâna acésta s'au făcut nu
mai puțin de 14 alegeri suplimentare
pentru dieta din Peșta. Tote au mers
în ordine, afară de alegerea dela Do-
brițin. În cercul al treilea din Dobri-
țin și-au măsurat alaltăeri forțele
guvernamentalul Dobieczy și kos-
suthistul Varga. Sêra la 6 s'a comu-
nicat rezultatul, Dobieczy fiind ales
cu majoritate de voturi. Când s'a
rêspândit scirea acésta în oraș, un
mare tumult se născu. O mulțime
uriașă de popor se repeși cu furie
asupra husarilor și infanteriștilor eșiți
pentru susținerea ordinii. Soldații și

polițiștii au fost bătuti cu pietrii de
mulțime. Miliția atacată a dat și ea
năvală cu sabia scôsă asupra mulți-
mei și o mare învâlmășală se pro-
duse. Trei ofițeri și numeroși soldați
au fost răniți, ér din mulțimea tur-
burătoare 60—80 căpêtarî rani grave.
Pe strade s'a desfășurat o luptă în
tôtă forma. Ferestrele primăriei și
ale edificiului Tablei reg., precum și
ferestrele a numeroase case private au
fost bombardate cu pietrii. În urma
acésta întrêga garnisonă a fost con-
signată. Erau deja ôrele 8 sêra și
liniștea nu era încă restabilită. S'au
făcut mai multe sute de areștări.

Minunat epilog la alegeri.

Alaltăeri a fost deschisă sesiunea
de tómnă a parlamentului austriac. Se-
siunea acésta e de mare însemnătate
nu numai pentru Austria, ci și pen-
tru Ungaria. Va trebui să se desbată
și primescă budgetul pe 1902 și să
ia pozițiă în cestiunea pactului cu
Ungaria și a convențiunilor comer-
ciale. În prima ședință de deschidere
a vorbit și ministru-șefedinte Koerber.
El a spus mai întâiu, că guvernul e
și acum de părere, că nu-i este ier-
tat să se alăture la nici o partidă,
pe cât timp cestiunile de naționali-
tate nu vor fi rezolvate. Partide na-
ționaliste sunt, dise ministrul, dér
guvern de naționalitate nu. Koerber
vorbi apoi despre convențiunile com-
erciale și despre cestiunea pactului
cu Ungaria. Spune, că în cestiunile
acestea trebuie să fiă scutite mai in-
tâiu interesele monarhiei, și dice,
că Ungaria numai prin legătura eco-
nomică de adî pôte să-și conserve
independența economică. Rêșboiul
economic amenință alianțele impe-
riilor mari, din ceea-ce se pôte scôte
în vêțătura, că un rêsboiu economic
între două state, cari stau în rapor-
turî politice strînse, cum sunt Aus-
tria și Ungaria, ar fi cea mai mare
abnormitate. E lipsă așa-dér de lea-
litate la ambele părți. La finea vor-

FOLETONUL „GAZ. TRANS“.

Toboșarul dela Arcole.

În Franția trăia Napoleon Bonaparte,
șefșlucitul general, consul și apoi împêrat
frances.

Se decise campania în potriua Aus-
triei și trupe întregi plecau cântând înflă-
cărata „Marseillaisă” și purtând stêgurile
glorioșe, tricolorul falnic, pe care cu gloriă
il ducea strălucitul corsican în toate părțile.

Câmpul de luptă era în Italia.

Ajunși acolo, după câtă-va vreme lup-
tele se începură. Rêsunau trîmbișele, sunău
tobele, șgomote de arme și strigăte de des-
perare umpleau vèzduhul, ér pe de-asupra
ștburau cărduri întregi de corbi flămândi.

Napoleon voia să ia podul dela Arcole,
care sta ca o pedecă în cale-i și a căru
ocupare avea să decidă lupta. Dér podul
era apărat bine și era greu de luat. În tot
chipul se încercase ocuparea lui, înșe tot-
dêna aceste încercări rêmăneau fără re-
ultat. Câci de sus, de pe pod, neîncetat
se trimeteau bombe și multă môrte făceau
la armata francesă.

Se părea peste puțină să fie luat, dér
în culmea desperării veni Napoleon cu stêgul
în mână.

— „Grenadirî înainte”, dise el, și gre-
nadirî plecară.

Pe când se făcea o nouă încercare,
un mic toboșar atrăgea atențiunea tuturor.
Înainta cu curagiū spre pod și neîncetat
bătea toba. Striga, chiema soldații, le vorbea
de datoria lor, să învingă pe dușmani și să
scape țera. Și din ce vorbea, se însufleția
tot mai mult; ér la chemările lui șiruri
întregi plecau însuflețite.

Lupta era îngrozitoare, se aușiau rêu-
nete în toate părțile, ér micul toboșar neîn-
cetat încuraja pe cei din jurul lui; toba lui
rêsuna mereu.

Și..... età, încă o șfortare și stêgul
frances e pe pod! În locul tunurilor rêsuna
acum șgomotos „Marseillaisă”, stêgurile se
desfășurau pretutindenî și strigăte de triumf
se aușiau în toate părțile! Și de astă-dată
eșise Napoleon învingător, și de astă-dată
făcuse el minuni de vitejiă.

Micul toboșar fû atunci glorificat, ge-
neralul îl decoră, îl laudă în fața tuturor;
ér despre faptele lui ducându-se vestea
până n Franția, fû luat ca soldat model

și numele și faptele lui se găseau în toate
diarele. Toți îl laudau, toți îl respectau,
câci unde fusese lupta mai înverșunată,
acolo îl găseai bătându-și toba și strigând
pe luptători.

* * *

Trecuse multă vreme de atunci. Fran-
cia avu multe rêsboie, trecu prin multe și
prin mari schimbări. Într'o vreme ajunse
imperiu și ca un sôre strălucia gloria noului
împêrat Napoleon, în toate părțile. Europa
întregă ducea grôza lui.

Dér câți-va ani în urmă, cădû puter-
nicul imperiu și marele monarch, se schimbă
totul, muriră decî de miș de Francesi. To-
boșarul dela Arcole mai trăia încă!

Întro di, multă vreme în urmă, după
întêmplarea atâtor schimbări, micul toboșar
era la preumblare, gârbovit de ani, cărunț,
slăbit. Și cum trecea liniștit pe stradele
Parisului, pe stradele acelea mari și pline
de lume, își aduse aminte într'un rënd de
tineretșea lui, de vremurile trecute.

Îi veni în minte atunci tot ceea-ce
se întêmplase în țera lui în vreme, când
era tinêr, când era soldat și când fû mar-
tor la atâtea mari evenimente. Se gândi

la întrêga revoluțiă, așa de mare și de în-
grozitoare, apoi la môrtea regelui, la pro-
clamarea republicei, apoi la Napoleon, la
proclamarea imperiului și la atâtea și-atâtea
amintiri din luptele în cari fusese el.

I-se părea, că aude glasul falnic al
lui Mirabeau, i-se părea, că vede regimen-
tele din Marseille sosind la Paris cu stêguri
și cu muzicî, apoi câmpul de luptă, pe
Germani, Englesî și Ruși luptându-se de
môrte și în șfirșit cădend toți, sub înfrico-
șatele tunuri și arme ale strălucitului îm-
pêrat frances.

Apoi gândi la el, când era pe câmpul
de luptă în Italia, când bătea toba la po-
dul dela Arcole, când fû decorat de gene-
ralul și laudat în toate părțile. Da! Așa era
atunci! Dér de atunci multă apă a trecut
pe Seină și multe s'au schimbat!... Acum
e uitat de toți, s'au uitat lucrurile vechi
și, cine mai gândesc la el? A îmbêtrânit,
e slab, cărunț și singur și în curênd o să
môră.... Nejelit de nimenea, aruncat cine
scie unde, câci cine o să plângă, ori să în-
grijescă pe un biet bêtrân! Ôre n'ar fi fost
mai bine, gândi el atunci, să nu fi fost
soldat, să-mi fi lucrat ogorul meu, să fi
avut acuma soțiă, copii, cari să mă îngri-

birei Koerber invită camera să finescă cât mai curând cu desbaterea budgetului, fiind-că nu i-ar plăce să-și ia din nou refugiu la § 14 din constituțiune. Pace să fiă — duse el — și pace să se facă din armistițiul, ce l'au încheiat partidele în sesiunea trecută.

Că la ce fel de pace are să se aștepte Koerber, se poate vedea mai bine din atitudinea Cehilor. Deja în presăra deschiderii parlamentului, clubul Cehilor a ținut o ședință, în care a discutat situațiunea politică și a primit unanim o rezoluțiune în care se exprimă neîncredere în guvern, din cauză că acesta numai cu cuvântul păstrează neutralitate politică națională, cu fapta însă lucrând pretutindeni contra ei.

Mâne se va deschide noul parlament sârbesc sau Scupștina cum i-se dăce în Serbia. Cu prilejul acesta va intra în vigore sistemul celor două camere introdus de noua constituțiă, prin înființarea unui Senat pe lângă Scupștină. Senatul sârbesc se compune din 50 de membrii. Din Senat fac parte de drept mitropolitul Serbiei și episcopul din Niș. Trei-deci de senatori au fost numiți de regele pe viață, er opt-spre-dece au fost aleși în ultima campanie electorală de cele șapte-spre-dece districte și de orașul Belgrad. Noul parlament se va ocupa cu o serie de proiecte de legi importante, ca legea meseriilor, a târgurilor anuale, despre cari se speră, că vor fi votate în grabă și aplicate.

În marele imperiu rusesc au izbucnit erăși turburări sângerose și ciocniri între muncitori și trupe. Mișcarea acasta cu caracter revoluționar e cu atât mai primejdiosă, că studenții dela universitățile rusesci s'au aliat cu muncitorii pentru a-se opune puterii de stat. La Saratoff au fost ciocniri sângerose între armată și muncitori, dintre cari mai multă fură impușcați. Grave au fost tumulturile studenților la Chișineu în Basarabia. Aici studenții au strigat „jos tiranii!“, „jos absolutismul“. Folia englesă „Daily Graphic“ află din Saratoff, că în adevăr a fost acolo o luptă teribilă între muncitori și trupe. Soldații, după-ce au călcat în potcovele cailor pe mai mulți omeni, au tras focuri din puști și „la moment — 60 de muncitori cădură morți și 100 răniți. În întreaga Rusiă situația este extrem de gravă. Țeranii de prin sate sufer de

cea mai cumplită miserie. Țarul a dat trei milioane de ruble, însă acasta sumă nu e de ajuns pentru a alina durerile nenorociților.

Nu mai puțin primejdiose sunt turburările din Spania. Din Sevilla se anunță, că țilele trecute mulțimea a năvălit în mănăstirea Carmelitelor devastându-o și alungând pe călugărițe. Mulțime de localuri ale oficiilor publice au fost aprinse. Un congres al lucrătorilor ținut la Sevilla, a hotărât grevă generală în tota Spania. Turburările repetându-se alaltă-eri s'eră la Sevilla, mulțimea a tras focuri de pușcă asupra cavaleriei, care a răspuns erăși cu impușcături. Multe persoane au fost călcate de cai și numeroase victime au căzut. Nu numai în Sevilla, ci și în alte puncte ale Spaniei mișcarea anarhică ia proporții primejdiose.

Cele-ce se petrec ađi în Africa-de-Sud sunt mai mult decât o barbariă. Comandantul suprem engles Kitchener a dat ordine, ca tot Olandesul seu Burul din colonia Cap, pe care Englesii vor pune mâna, să fiă impușcat, seu spânzurat, ori condamnat la închisore și esiliu. Mulțime de comandanți buri, cari luptau în coloniă contra opresiunii englese, au fost executați prin glonț. Alții prinși fiind au fost bătuți cu bețe în public și puși în lanțuri. Cu modul acesta barbar de procedere crede Anglia să suprimă răscola din colonia Cap. Chiar și foile englese se îngrozesc de cele-ce se întâmplă în Africa-de-Sud. „Cruciada noastră pentru civilizațiă — scrie „Daily News“ — a degenerat așa de cumplit, încât noi, cari ne răboiserăm într-o câțva spre a împiedeca biciuirea Negrilor, acum învățăm în Africa-de-Sud pe Negrii cum se biciuiesc Albii“. Multe țiare mari din Berlin și din totă Germania protesteză energie contra execuției ofițerilor buri de către Englesi, pe cari le numesc asasinataze miserabile. Aceleași țiare publică o telegramă, în care se spune, că doi ofițeri din comandamentul lui Lotter au fost impușcați într'una din diminețile trecute în prezența familiilor lor, er trupele englese ard toate fermele bure peste cari dau în urmărire colonelilor bure. „Petit Bleu“ din Paris află, că președintele Transvaalului, Krüger, pregătesce o notă de protestare spre a-o trimite puterilor.

Ce cetim noi Românii?

O cestiune forte importantă este în ziua de astăzi cestiunea cetitului, seu lectura cum se dăce c'un alt cuvânt.

De când s'au înmulțit școlile, s'a înmulțit și numărul cunoscătorilor de carte.

Noi Românii, cari nu avem școli așa de vechi, adevărat, că nu suntem încă pe acea tréptă a culturii, ca să putem dăce, că cei mai mulți dintre noi știu ceti și serie. Încă și până în ziua de astăzi trei din patru părți la Români nu știu carte seu cu alt cuvânt, sunt analfabeți.

Alte popore, cari au avut noroc să începă mai de timpuriu a-se cultiva, cum sunt de pildă cei din Suedia și Norvegia, apoi Englesii și Germanii, astăzi nu mai au decât unul seu doi la sută, care se nu scie carte.

Când vom ajunge și noi la un așa grad de cultură, numai Dumnezeu scie. Vorba e însă, că cu timpul vom ajunge și noi, căci nu se poate tăgădui, că deja până acuma am făcut frumoșe progrese în privința acasta și vom mai face cu ajutorul lui Dumnezeu.

Dacă însă omul a învățat a ceti și serie, trebuie să se cultive mai departe, trebuie să cetescă în timpul liber cărți folositoare, să-și înmulțescă cunoscățele.

Sunt o mulțime de lucruri, ecă, chiar în sfera gospodăriei, a economiei câmpului și altele asemenea, pe cari omul le poate învăța din cărțile acrise de alții, cari au făcut experiență și au scris în carte, ceea-ce au esperiat ei, ca să servescă spre învățatură și altora.

Apoi nu numai lucrurile, cari sunt tribuincioșe la economiă, ci și altele, cari sunt folositoare seu plăcute încă trebuie să le cetescă omul în orele sale libere. Căci mai bine este întrebunțat timpul prin lectură, decât prin beutură în cărelume, unde omul își prăpădesce și averea și sănătatea și cinstea.

Bine este, ca Românul să aibă cunoscință mai departe despre trecutul străbunilor sei. De aceea trebuie să cetescă istoria, să vadă greutățile prin câte au trecut Românii pe de-o parte, er pe de altă parte să vadă vitejia, cu care s'au luptat și răbdarea, ce au avut-o în timpurile grele, precum și alipirea, ce au manifestat-o în totdeuna pentru limba și legea moștenită dela părinți.

Folositor lucru este apoi să cetim și istoriore morale, din cari să vedem, cum dreptatea și virtutea, chiar dacă au fost cât-va timp persecutate și asuprite, în cele din urmă tot au ajuns la biruință și și-au luat răsplata.

Tote acestea contribue mult la formarea și orientarea sufletului omenesc.

Nu mai incăpe îndoielă, că înainte de toate vom prefera cărțile și țiarele scrise în limba românească.

Chiar dacă cunoscem vre-o altă limbă, cu toate acestea noi în casa noastră numai cărți și țiare scrise în limba noastră să ținem. Numai în cas estra-ordinar, când am avea mare nevoie de vre-o carte, și poate nu s'er găsi în limba românească, atunci să alergăm la cele străine.

În privința acasta însă, Dómne, multe păcate avem noi Românii!

Aceste păcate nu trebuie să le ascundem, pentru-că altfel nu le vom pute îndrepta nici-odată.

Scriitorul acestor rânduri a avut ocasiune a merge câte pe la o poștă de prin ținuturi locuite numai de Români. Fiindcă, că am fost curios să arunc o privire asupra țiarelor, ce vin la acele poște, să ved hrana sufletescă, cu care se hrănesc preotul, învățatorul și alți omeni cu carte.

Ei bine, mi-e rușine să spun, că s'a întâmplat să nu găsec un singur țiar românesc, nici măcar un număr de Duminecă, care este atât de efitin, numai 1 cor, pe trei luni.

În schimb fusă fiă-care preot avea câte-o gazetă două străine și aprópe în fiă-care săptămână îi venea și câte-o carte scrisă tot în limbă străină. Mi-s'a spus, că gazetele acestea vin de pomână, preotul trebuie să facă la s. slujbă nice pomelnice pentru ele. Și mi-s'a mai spus, că pe asemenea pomelnice preoții capetă nu numai țiare și cărți, dér și butóie de vin, ștofe pentru haine și chiar bani gata. Tote sunt frumoșe, dér unde sunt atâtea țile într'un an, ca să pótă face atâtea pomelnice pentru gazete și cărți, pentru haine, vin și pentru bani?...

Dér să ne întórcem la gazete. Învățatorul nu pótă face pomelnice, ca preotul. El n'are prin urmare nici o gazetă, nici străină, nici românească.

Dacă prin urmare „luminătorii poporului“ ni-se înfățesă, după-cum am arătat mai sus, atunci la ce să ne așteptăm dela ceilalți cărturari dela sate? — Numai pe iot pe colo găsesc câte pe unul abouat la vr'o gazetă românească.

În chipul acesta, prin citirea de cărți și gazete străine, am ajuns acolo, de în unele părți preoții noștri nu mai vorbesc neaoș românesc, ci vorbesce o limbă stricată, er sentimentele lor sunt falsificate și ușor sunt înclinați a-și părăsi turma și a merge cu străinii.

Așa au pățit-o și bieții Rutei, un popor care numără 400.000 de suflete și au nenorocirea să fiă conduși de nice episcopi și preoți renegați, cari au ajuns până acolo, de au cerut prin petițiă dela Papa să fugăduie a-se introduce în biserică la Sf. liturghie limba maghiară. Nu-i vorba, ei n'au reușit până acuma, dér de mișcat se mișcă stranic.

În cărțile și țiarele românești, ce apar dincoace de Carpați, până acuma, slavă Domnului, domnesce un spirit sântos.

jescă la bătrânețe? Ce dumnezeiască pace și liniște ar fi fost acum în sufletul meu! Șiróie de lacrimi se vedeau lucind pe fața lui sfirșită, gândind la aceste lucruri.

Dér nu se opri. Merse mereu înainte, pe sub zidurile gigantice, pe stradele lungi și sgomotoșe, prin mulțimea parisiană. Și după câtă-va vreme ajunse într'un loc, unde o frumoșă și atrăgătoare privelisce i-se desfășură înaintea ochilor lui. O zidire mărétă, falnicul Pantheon stătea înaintea lui în întreaga lui strălucire, par'că voia să-i spună, să-i vorbescă, despre gloria trecutului....

Toboșarul se opri. Uite, își dăce el, colo sus pe giganticul front, atâtea statue, atâtea nume.... Uite, tocmai de-asupra, stă scris cu litere groșe de aur: „Francia recunoscătoare, ómenilor mari!“ Și eu singur, părăsit de tot, slab bătrân!...

Dér atunci un cunoscut trecu pe lângă el. — „Veđi prietine, îi dăce, veđi ce-i sórtea? Uită-te sus, lângă Napoleon, veđi o statuă?“

Bătrânul toboșar ridică ochii în sus, la Napoleon și... Dumneșle, ce minune! El veđu lângă statua lui Napoleon, statua unui mic toboșar, cu căutătura aprigă, cu chipul dat pe ceafă, cu mâinile ridicate, ca

și când ar lovi cu înverșunare toba..... Și-atunci se recunoscu.... era el.... el, toboșarul dela Arcole, lângă Napoleon!

Beat, nebun, eșit din fire de bucuriă și mulțamire sufletescă dete un strigăt și 'n momentul acela căđu mort, în fața Pantheonului, în fața statuei lui Napoleon și a lui însuși!.....

St. Russu.

Simion Cismarul.

Într'o carte veche, scrisă latinesce, am cetit odată o poveste a unui călugăr, care voia să ajungă sfânt și se străduia, după mintea lui, să umble în cărările Domnului. Sfirșitul poveștii mi-a plăcut așa de mult și mi-a rămas în suflet, încât mi-l aduc aminte fără să vréu, de câte-ori ved prin București vinđători de carticele cu „vieți de-ale sfinților“, stând pe la colțuri de stradă.

Și pentru-că socot, că povestea asta are într'enska multă învățatură, am să v'o spun și d-vóstră. Nu mă îndoiesc, că veți afla ce e frumos și adevărat într'enska, căci

mare adevăr cuprinde, er cel ce-a scris'o a fost un episcop luminat și cu carte multă.

Un preot tînér odată, care avea o mamă s'eracă, veduvă cu șapte copii, simțind în el chemarea de a se face sfânt, și-a lăsat mama și frații și s'a dus în pustii. Singur acolo, se hrănea numai cu puținele rădăcinci de buruienți, ce le găsea și țiaia într'o peșteră. Tótă ziua se închina și cetea psaltirea și cărțile sfinte; avea gândul numai la Dumnezeu și era străin cu totul de toate cele lumesci. Nóptea se culca pe spini, ca să nu pótă dormi, și veghia astfel mereu și cetea sfintele rugăciuni de câte nouă-ori pe nópte. Și așa un an, doi, șapte, încât slăbise de era numai pele și óse. Dér credința lui cea nestrămutată îi da țaria să mergă înainte. Dacă s'abătea din întemplantare vr'un om pe-acolo, când îl vedea sfântul se ascundea în peșteră și nouă țile se spăla și se închina, ca să se curețe de păcat, căci și-a spurcat ochii vedând un păcătos.

Și s'a întâmplat, că a auđit mama sa unde îi este fiul, și a venit la el să-i spue, că móre de fóme cu copii cu tot. Dér sfântul a alungat'o dela el cu pietri, și credea

că nu mama sa e femeia, care a venit la el, ci diavolul, care a luat chipul mamei sale, ca să-l ispitescă și să-l abată. Și așa mamă-sa a murit de sărăcie, frații sfântului au pierit de fóme pe drumuri, căci erau micii și fratele lor, sfântul, avea alte grijii mai mari, decât să-și ajute frații.

Și dacă după vreme îndelungată, sfântul ajunsese așa de aprópe de Dumnezeu, încât Dumnezeu i-s'a arătat într'o nópte aeeva, și i-a stat înaintea, a căđut sfântul în genunchi și s'a rugat de Dumnezeu să-i dea un semu și să-i spue, dacă jertfa sa e bine primită. Er Dumnezeu nu i-a răspuns. Atunci a întrebat sfântul, dacă este un om și mai bine veđut decât el pe lume, și mai vrednic de-a ajunge în raiu, ca să mergă la el și să-i urmeze pildele și învățatură. A răspuns Dumnezeu atunci: „Este unul. Du-te și cantă-l, e cismarul Simion din Ierusalim“.

Și-a încins cu sfóra cóspele sale și a plecat sfântul din pustii ca să caute pe Simion cismarul, care era cel mai plăcut om în fața lui Dumnezeu. A ajuns în Ierusalim și a întrebat de Simion. Îl cunoscea toți, până și copiii. Deci l'au îndreptat

aduce cel mai mare câștig, decât îi priesce locul și timpul său clima.

Grâul se cultivă din timpurile cele mai vechi în toate țările cu clima mai temperată, adică pe unde nu-i nici prea frig, nici de tot prea cald.

Precum ne spune un om învățat M. Chevalier din Franța: „Civilizațiunea apără cu un spic de grâu în mână“.

Acest început de civilizațiune sau luminare a omeniei s'a făcut cu mult înainte de potopul cel mare de pe vremea lui Noe. Indată-ce le veni adică oamenilor în minte, ca să scârbie pământul cu o bucată de lemn, cu un cârlig, cu care noi azi scotem vatra sau cofa cu apă din fântâni, — și mai târziu cu o bucată de os, cu o costă de vită ori de alt dobitoc, sau cu o bucată de fer strîmb (cârlig) cum is cele cu cari tragem jarul în jurul olei sau sub cratiț, — îndată-ce au aflat aceste instrumente sau scule economice cu cari lucrau străbunii noștri pământul și la cari noi astăzi le dîcem pluguri, îndată au și început a sîmna grâu.

Grâul s'a adus la noi din partea apusană a Asiei, ca sîmna sîlbatică. Cu mil de ani înainte de acesta însă sîmna sîlbatică de grâu, cucuruz, bob, linte ș. a. s'au stins, s'au pierdut cu totul, pôte în urma înmulțirii paserilor, cari se hrănesc cu grăunțe.

Astăzi cum am șis, cultura grăului e tare lătită. Cei mai mulți oameni din lume se nutresc cu pâine de grâu.

Dacă ne uităm mai de aproape la grâu, aflăm următoarele părți: rădăcină, tulpina sau paiul, fusul spicului și mai multe flori.

Rădăcina grăului și a spicoseilor peste tot e scurtă și în formă de mănunchi. Rădăcina crește în pământ. Cu cât pământul va fi mai bine lucrat, cu cât timpul e mai priincios și cu cât sîmna, ce am sîmnat, a fost mai bună, cu atât nutrește mai bine planta cu sucurile, cu umedăla pământului. Atunci un singur grăunț ne dă mai multe tulpini sau paie cu spice pline, — adică înfrățește grăul.

Paiul grăului e mai mic ca cel de seacă și mai mare, mai tare ca cel de orz și ovės. Crește alceum după bunăta pământului și după cum umblă și timpul. Paiul de obicei mai la toate spicosele e gol sau găunos, are mai multe noduri gróse. Cu cât paiul e mai în putere și are mai multe foi, cu atâta ne dă un spic mai frumos, mai plin de grăunțe.

În vârful paiului se află fusul spicului sau osia de mijloc de formă dîntată. Fusul spicului e mai tare ca paiul și are în jurul său mai multe spicose, în cari cresc grăunțele învelite în plévă.

Grâul infloresce de obicei dîmînța între 4½—6½ césuri. Dacă pe timpul înfloririi e liniștit aerul și-i cald, atunci vedem ridicându-se nori întregi de praf galbin de pe holdele noastre. Atunci légă el bine. Er decât pe timpul înfloririi e vînt mare, e negură, plóia multă și rece sau arsura de sóre, atunci multe flori de grâu rămân sterpe, seci.

Mai tot-déuna la mijlocul spicului grăunțele sunt mai dese și mai mari. Tótă lumea șie și vede, că mai ales decât nu punem nici o îngrijire pe alegerea grăului de sîmna, atunci vârful și partea din jos a spicului rămâne fără grăunțe sau bóbe.

După grăunțe sau bóbe avem gráne cu bobul golaș și îmbrăcat alb, roșu și galbene. După spic avem gráne cu musteți sau țape și fără musteți. După timpul în care le sîmnam, avem gráne de tómnă și gráne de primăvară.

Gránele de tómnă se fac bine în țările acele, unde clima nu-i nici prea aspră, nici prea domóla și unde ierna nu ține zăpada mai mult de 3 luni de zile, adică în țările din partea răsăritenă și de mēdă-și și în apusul Europei.

Grâul de primăvară se sîmna în ținuturile mai rēcoróse, mai muntóse, cari sunt și mai umede.

Gránele fără musteți sau țape se cultivă cu deosebire pe șesuri. E mai roditor ca cel cu musteți, se scutură însă ușor.

Grâul cu musteți se sîmna mai vērtoș în ținuturile mai deluróse, pe unde umblă multe vēruri mari pe timpul cócerei și pe unde paserile fac stricăciune în gráne. Acestea nu se scutură așa ușor și țapele mai împedecă paserile.

Mai avem și grâu umblător sau schimbător, care odată îl sîmnam tómnă și la căți-va ani primăvară. Acesta îl putem sîmna tómnă cât de târziu; după-ce am cules cucuruzul, până când inghiață locul. Alt-cum ori-ce grâu de tómnă îl putem schimba în grâu de primăvară, decât în fie-care an îl vom sîmna tot mai târziu, și întors.

Pe lângă soiurile, ce v'am amintit aci și cari ne sunt și nouē cunoscute mai bine, fiind-că le sîmnam și noi, mai sunt sute de soiuri de gráne cu nume deosebit.

(Va urma.)

Inmulțirea pomilor roditori.

Nu e destul ca un agricultor să se ocupe numai cu cultura plantelor cereale, ci a-se ocupa și cu alte culturi anexe cum d. es. cultura pomilor, legumelor, creșterea albinelor, creșterea vitelor, cari sunt nise ocupațiunii destul de frumoșe.

Afară de acestea, decât nu renteză una, renteză cealaltă și tot nu suntem în perderi. Cultura pomilor mai are avantajul că umbrește locul cultivat, îl infrumusețește și se pot cultiva și pe locurile unde cultura altor plante nu s'ar puté face. Ei cresc aproape pe toate locurile afară de cele de tot umede sau nisipóse.

Pomii se înmulțesc în mai multe proceduri: prin sîmna, puieți dela plantele bētrane, butași, marcotagii, lăstari mușuroiți și prin altoire.

Prin sîmna. — Sîmna cea mai bună o putem obține din fructele pomilor sēlbatic, mai cu sēma de meri, perși și corcoduși. Sîmna bune trebuie să fie sănătoșe, tóte diu pomii cari au avut fructe cópte. Sîmna din pomi prea bētrani sau bolnavi, nu e bună de asemenea și din póme necópte, opărite sau fierte. Scoțînd sîmna din fructe se spală de partea cārnoșă și se usucă la umbră. După uscarea sîmna trebuie să o stratificăm astfel: se ia o óla sau un alt vas în care aședăm un strat de sîmna și unul de năsip, ori cār-buni pișaiți și er unul de sîmna și unul de năsip și așa mai departe până se umple óla sau acel vas; se acopere apoi cu o scândură găurită; apoi după aceea se ingrópă óla în pământ cam de 40—50 cm. sau se pune în pivniță ferită de ger și sóreci. Sîmna se face tómnă în luna lui Octomvrie sau în primăvară într'un pământ gras, desfundat, mărunt și ingrășat cu gunoii putred sau mai bine compost. Băligarul prospēt nu e bun. Sîmna se sîmna tómnă încoțese mai curēnd, decât nu sunt atacate de sóreci sau alte insecte vătămătoare.

Posiția locului de sîmna, trebuie să fi deschis spre răsărit și sud.

Înainte de a sîmna, pământul trebuie grēblat; apoi se fac rázóre, cari au lățimea de 1,30 m. pe care se fac șențulețe sau rigole, adēnci după mărimea sîmnei și de parte unul de altul de 0,30 cm. Sîmna de meri, perși și gutui se pun la adēncimea de 0,03, pentru ciresi, vișini, pruni și corcoduși 0,05 m. adēncime, pentru caiși, perseci și migdal 0,06, pentru nuc și castani 7—10 c. m. er duzii numai la 0,01 adēncime.

Duții se sîmna numai primăvară, căci decât se sîmna tómnă degeră ierna.

Pentru sîmnașturile de tómnă ca să ferim sîmnaștele de ger, le acoperim cu băligar sau cu plévă, frunțele de stejar și nuc sunt fórt folositoare, căci prin ele sórecii nu se apropie de sîmnașta.

(Agrarul.)

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1901

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fōiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne; pe șese luni 12 coróne; pe trei luni 6 coróne; pe o lună 2 coróne.

Pentru România și străinătate: pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50

Abonamente numai la numărul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 4 coróne; pe șese luni 2 coróne.

Pentru România: pe un an 8 franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se pôte face mai nșor prin mandate postale.

Administrațiunea.

SCIRI ULTIME.

Agram, 18 Octomvrie. Se vorbesce, că opoziția croată va desfășura o serioșă acțiune pentru a împiedeca alegerea deputaților croați pentru dieta din Pesta. Alegerea e fixată pe ziua de 21 Oct. când dieta croată se va întruni anume în acest scop. Dacă acesta nu va succede, deputații croați pentru dieta ungară vor fi provocați să formeze un club separat în parlamentul ungar și să nu mai între în clubul liberal.

Praga, 18 Octomvrie. Resultatul alegerilor pentru dieta boemă este: 68 Cehi tineri (mai înainte 91), 28 progresiști (mai înainte 47), 24 pangermani (9), 21 agrari cehi (4), 12 partidul poporal, 6 Cehi bētrani, 2 Cehi radicali, 1 socialist, 70 mari proprietari.

Petersburg, 18 Octomvrie. *Wanderhoven*, secretarul lui Krüger, a fost aici sēptemăna trecută și în două rēnduri a conferit cu ministrul de esterne *Lambsdorff*. De aici *Wanderhoven* a plecat la Spala, ca să predea *Țarului scrisóra lui Krüger*. În Spala a petrecut numai câte-va ore și a plecat direct la Paris. Foile rusești au fost avisate să nu scrie nimic despre călătoria acēsta.

Budapesta, 19 Octomvrie. În Hajdu-Dorogh a fost ales liberalul *Sachelary*. Alegătorii din partidul poporal au atacat pe adversarii lor. Mai multe persoane au fost grav rănite.

Londra, 19 Octomvrie. Aici s'a produs în potriua guvernului mare opoziție din pricina, că permisesse lui *Kitchener* atâtea crudități, pe cari *Burii* le rēsbună astăzi impușcând pentru fie-care *Bur* impușcat câte un ofițer engles.

Literatură.

A apărut *Istoria lumii* partea a III-a talmăcoită de preotul C. *Morariu*, după Dr. Th. B. *Welter*, și se pôte procura dela Tipografia „A. Muresianu“ cu prețul de 1 corónă, plus 10 bani porto.

Căsnicia noastră.*)

Căsnicia noastră, dela început, a fost fericită. Și nici nu putea să fie altfel, căci noi, eu și nevastă-mea, par'că eram făcuți și meniți unul pentru altul: amēdoi sănătoși „de-o făptură și de-o sēma“, eu de 25 de ani, soția mea de 20 de ani. Apoi, fiind-că dela nascere am respirat același aer, am mâncat aproape aceleași bucate, am bēut aceeași apă, ne-am mișcat în același cerc de ómeni și de lucruri, am vēdut și am trecut prin aceleași întâmplări: noi amēdoi hrăniam în minte aceleași gândiri, eram pătrunși în inimă de aceleași sentimente frumoșe; mai ales nutriam o încredere și o dragoste împrumutată, fără margini și pe lângă aceste, eram împinși de un dor nespus cătră muncă cinstită. În cea dintâi și a căsniciei noastre, soția mea imi descoperi dorința ei de căpeteniă, dorința care era și a mea: „Sē dea Dumneșeu să fim fericiți!“ Imi dīse ea și apoi mă întrebă, că óre ce ar trebui să facem și cum ar trebui să începem a trăi, ca să ajungem la mulțumire, în căsnicia și în viața acēsta... Atunci mi-am adus aminte și i-am spus următoarea pildă:

— După-ce a făcut Dumneșeu lumea și a spus tuturor ființelor ce au de făcut în lume, mai în urmă au venit înaintea feței Lui patru fete tinere și frumoșe, de la sóre te puteai uita, dér la ele ba. Fetele acele se rugară lui Dumneșeu să le spună, care din ele e mai bună și care trebuie să fie în locul cel dintâi în casa fie-cărui om. Numele acestor fete era: *Avuția*, *Desfătarea*, *Sănătatea* și *Virtutea*. Ele se tot certau între sine, că óre-care dintre ele e mai mare și mai bună.

— Ce pôte face omul fără mine? — dīcea *lelița Avuția*.

— Fără mine, viața ar fi tristă și amară! — se falia *lelișóra Desfătarea*.

— La ce sunteți voi bune, fără mine? le impută cam supērată *Sănătatea*.

— Surorilor, — dīse mai pe urmă *Virtutea*, — ia gândeți-vē nișel și apoi spuneți, ce folosesc omului, decât va fi avut, va trăi în desfătări, va fi sănētos, dér îi va lipsi *Virtutea*, adică faptele bune? Au nu va fi unul ca acela batjocorit și de rīs la tótă lumea?... Sē lăsăm deci să ne judece *Tatăl nostru* și să ne spună, care ce loc avem să cuprindem, și în inima și în casa fie-cărui om.

Atunci le dīse Dumneșeu: — Omul fără de fapte bune e mort!... De aceea locul cel dintâi se cuvine *Virtuții*, locul de-al doilea îl va cuprinde *Sănătatea*; cel de-al treilea se cuvine *Desfătării* sau *Veseliei* și numai cel de-al patrulea — ție *Avuția*!

— Deci, draga mea soția, — dīseiu eu soției mele, — la temelia căsniciei noastre să punem *Virtuțile-ei*: iubirea adevērata, încrederea și curățenia cugetului. Apoi să ne îngrijim de sănēta ca de ochii din cap, ca să putem munci, și desfătarea și prisosul vor urma dela sine; er decât n'ar veni de bună-voiă, le vom sili să vie — la noi...

Da, cea dintâi trebuință în căsnicia este iubirea. — Iubirea e coróna ființei, rața cerescă, care luminează mintea, pătrunde și încăldește inima, întărește și însufleșește voința omului. Iubirea e armonia universului: *Diminēta* paserile salută sórele în cāntece de iubire, arboreii în haine de sērbătóre, florile în culorile lor nenumerate, până și stānca în munte, în a ei alcătuire vestesc iubirea lui Dumneșeu cătră lume; iubirea e suflarea lui Dumneșeu în trupul omului. „Și-a făcut Dumneșeu un trup din țērină și i-a suflat suflet“. — Iubirea căsătoritorilor s'a născut, dīce-se, dintr'o plóie de lacrimi, ce Dumneșeu a lāsāt să cadă pe pământ. Toți ómenii au primit dintr'ēnsa, unii mai mult, alții mai puțin, în tocmă pe cum plantele primesc roua diminēții. Acēsta dragoste făcū, că noi ne-am răbdat unul altuia îndelung, nu ne-am pismuit, nu ne-am îndērētnicit... nu ne-am purtat cu

*) Din importanta carte a d-lui profesor *Borgovanu*, intitulată „*Ionel*“ și apărută de curēnd la tipografia „*Aurora*“ din *Gherla* (Prețul 2 cor.) mai dăm acest capitol.

Prejurile cerealelor din piața Brașov.

Din 18 Octomvrie 1901.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valoarea în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	12	60
"	Grâu mijlociu . . .	11	40
"	Grâu mai slab . . .	11	—
"	Grâu amestecat . . .	9	40
"	Săcară frumosă . . .	8	—
"	Săcară mijlocie . . .	7	80
"	Orz frumos . . .	6	40
"	Orz mijlociu . . .	6	20
"	Ovės frumos . . .	5	60
"	Ovės mijlociu . . .	5	20
"	Cucuruz . . .	6	40
"	Mălaiu (meit) . . .	7	60
"	Mazăre . . .	20	—
"	Lințe . . .	16	—
"	Fasole . . .	11	—
"	Sămēnță de in . . .	24	—
"	Sămēnță de cânepă . . .	7	—
"	Cartofi . . .	1	90
"	Măzărice . . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
"	Carne de porc . . .	—	96
"	Carne de berbec . . .	—	72
100 kil.	Său de vită prospēt . . .	44	—
"	Său de vită topit . . .	72	—

Domnii abonenți, cari cu 1 Octomvrie v. nu și-au reînnoit încă abonamentul, să binevoiescă a-l reînnoi neamānat, ca să nu li-se întrerupă regulata espedare a ȳiarului.

Cu numērul de față se sistēză espedarea fōiei celor ce nu și-au reînnoit abonamentul.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Dr. Sterie N. Ciurcu
X. Pelitkangasse. — Nr. 10. Viena.
Consultațiuni
cu celebritățile medicale și cu specialiști dela
facultatea de medicină din Viena.

LA VISI!
La subscrisul se pot procura cu prețuri scădute și cu trimitere francată opurile următoare:
„Indreptarul practic, pentru păstorii sufletesei“ cu . . . 2 cor.
Predici funebreale, Tom. II, cu 1 „
Viața Sānșilor, cu 3 „
Ritual preoțesc, cu 60 fil.
Sziget (Maramures),
Tit Bud,
2--3. (290) Vicarul Maramureșului.

Biurul avocaților asociați.
C. Rădulescu,
fost procuror și judecător de tribunal, și
Nicolae Andrei Popovici,
doctor în drept, tost magistrat,
se angajează a pleda înaintea tuturor instanțelor judecătorești din România, procese de ori-ce natură, esecutări de hotăriri și creanțe.
Bucuresci, strada Smărdan 53.
Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

COFETARIA SPUDERCA
Aduc la cunoștința on. public, că m'am strămutat cu prăvălia din strada Orfanilor
— în Strada Hirscher nr. 3. —
(Fața în față cu Teatrul orașenesc).
Cu toată stima
TH. SPUDERCA.

Numēroșe distincțiuni!
Pentru
Sesonul de toamnă și earnă
recomandăm On. public fabricatele nōstre renumite din lână curată în **Stofe** pentru Costume, Pardiseuri și Paltōne, Stofe de uniforme, pentru ofșeri și amplotați,
Stofe de Loden ardelenesc și Covōre fabricate trainic și moderne.
Tot-odată avem onōrea a comunica Ńonor. nōștri mușterii, că în timpul din urmă am introdus și fabricația de
Sport-, Loden- și Uni-Stofe de Dame dessins și colorile cele mai nouē.
Recomandăm ca un fabricat solid și proporțional ieftin.
Cu toată stima
Wilhelm Scherg & Co.
fabricant de postav, Brașov.
Resturi de stofe pentru bărbați și dame se află tot-deuna cu prețuri ieftine.
Paris 1900, Medalia de aur,

„Gazeta Transilvaniei“ cu numērul 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.

HOTEL ORIENT
Cu incepere de Duminecă din 29 Septemvre a. c. vine la vēndare în
Restaurantul Hōtel Orient (nr. 1)
ȳilnic Bere prospētă de Steinbruch (a Dreher),
Kōnigsbrāu paharu . . . 10 cr.
Transilvania brāu paharu 8 cr.
Totodată atrag atențiunea on. public asupra
Vinurilor escelente
de masă, vechiū și în butelii și **Șampanie.**
Bucătărie recunoscută de bună și ieftină.
Abonamente în local și afară de local.
Table d'hōte pentru nunți și societăți cu prețuri ieftine.
Dejun zonen 8 cr. Serviciu prompt.
Rogându-me de o cercetare numērōsă, sunt
cu toată stima
Adolf Mūhlhofer,
Restaurateur,
9—10.277.

HŌTEL ORIENT.

Ca în cele din urmă să facem concurență bazarului său marfei de tērg ieftine, am luat asupra-mi a face reolamă uneia din cele mai mari Fabricae Eivețiene de orolōge și a vinde aprōpe pe nimic, după cât mai ajunge următoarele orolōge de buzunar cu mecanism fōrte bun.
fl. 2.10) Un orolōgiu de nickel Ancker-Remont costă } toir c'un lanț frances suflat cu argint.
fl. 4.20) Un orolōgiu Remontoir de argint vericostă } tabl c'un lanț american, suflat cu arg.
fl. 4.70) Un orolōgiu Remontoir de argint vericostă } de Dame, c'un lanț engl. suflat cu argi.
fl. 11.—) Un orolōgiu Remont. de aur veritab de costă } 14 carate impreună cu casetă de atlas și cu un lanț elegant.
Pentru fie-care orolōgiu se dă o garanță de 3 ani.
Ceea-ce nu convine bucurōs se schimbă cu altele său se înapnieză banii, așa că nu-nici un risic. — Alte anunțuri de felul acesta sunt imitații. — Comande se pot face cu banii gata său prin rambursă dela
— Depositul de orolōge și juvaericeale, en gros —
E. HOLZER,
Hferant al Reuniunii amplotaților da stat ces. reg. din Austria etc.
Karacovia, (Stradom 18, Austria).
— Catalōge ilustrate la cerere se trimite gratis. Se caută agenți.

La fie-care orolōgiu se mă dă cadou un etui de piele și o ogândiță de busunar.

JACOB L. ADLER & FRATELE
societate de bancă în comandtă,
Brașov.
Capital deplin vērsat: 300.000 Corōne.
societar comanditar:
Banca comercială pestană ungară în Budapesta
(Pester Ungarische Commercialbank in Budapest.)
Capital deplin vērsat: 30,000.000 C. Fonduri de rezervă: 24,000.000 Cor.
Ramuri de afaceri:
Escompte de cambii interne și esterne sub condițiunile cele mai avantagiōse
Efecte de totfelul se cumpără și se vënd după cursul oficios de ȳi.
Losuri trase precum hārtii de valōre sortate se escomptează și alte fōrte coulant,
Cupōne se rescumpără liber de ori-ce provisiune.
Monede si sorte de bani străini se cumpără și se vënd în tocmai după cursul oficios de ȳi.
Chēquuri și accreditive se edau pe tōte piețele europene și transocianice.
Lombarduri pe hārtii de valōre se dau pe lângă interese corespundētōre.
Asigurări de losuri și acții, contra perderei în cas de sortare încă se primesc. Tarifa de premii la cerere se dă separat.
Depuneri se primesc spre fructificare în formă de Con o-Curent său pe termine fixe.
Deposite de hārtii de valōre și documente spre administrare, spre păstrare și în formă închisă, se primesc pe lângă o taxă neînsemnată,
Promese se edau pentru tōte tragerile. Tragerile se revidēză gratuit.
Tōte hārtiile de valōre, cari conform prescrișelor militare sunt admise pentru:
Cațiuni de căsătorii militare
le putem procura întocmai după cursul eventual de ȳi.
Cu privire la **convertirea** (schimbarea) la hārtii de valōre, pentru cațiuni de căsătorii militare deja esistente în alte hārtii de valōre mai sigure și mai rentabile, suntem gata a da ori-ce informațiuni, precum și a lua asupra nōstră convertirea pe lângă condițiunile cele mai avantagiōse.
15 - 30.242)

AVIS!
 Cancelaria de zidire a
Fraților FINK
 se află
 în Strada Mihail Weiss nr. 10,
 unde se primesc toate comenzile.
 3—3. (289)

De vândare
 un local de ras și frisat
 cu iote cele trebuincioase este de
 vândare.
 Informații mai de aproape se
 pot afla la *Administr. „Gazetei“*.
 3—3. (288)

PIVNIȚA ESZTERHAZY
în podul bătușilor!
 Aduc la cunoștința On. public, că m'am asortat în timpul
 din urmă cu
DIFERITE VINURI,
 că pot satisface și tuturor recerințelor.
 Pe lângă **Vinurile vechi escelente** recomand cu deose-
 bire, Vinurile mele **prohîr și negru** din podgoriile renumite
 dela **Ménés**. — **Vinul** renumit din **Bolkács** pentru mis-
 maș îl vind numai **cu 36 cr.** litru, pentru a desface mai mult.
 Pofțiți în **Pivnița Eszterházy**. **Damincea** în
 20 Oct. la 6 ore **Pivnița Eszterházy**. s'era se vor
 trage la sorti 50 Kgr. struguri a eși pentru mașterii mei gratis.
 291,2—6.
WILH. KOPONY.

BANCA generală de asigurare mutuală
„TRANSYLVANIA“
 Fondată la anul 1868 în Sibiu. Fondată la anul 1868
Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:
 a) **contra danelor de incendii și exploziune**, edificii de lo-
 cuințe și de economie, magazine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe,
 cară și vite de tot soiul, **produse** de câmp și de recoltă.
Asigurare favorabilă în pausal în condiții avantajoase,
 mai departe: biserici, mănăstiri, edificii parohiale și edificii domeniiale, sta-
 bilimente de fabrici, moși etc.
 b) **Pe viața omului în combinații deosebit de favorabile**, prin
 cari capitalele asigurate se pot folosi atât pentru asigurarea viitorului fa-
 miliei (cas de morțe) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asigura-
 tului. — Asemenea se pot încheia asigurări de zestre pentru copii,
 precum și rente viagere.
 c) **Asigurări de spese de înmormântare** în 3 modalități diferi-
 te, pentru sume dela 50—400 corone, fara cercetare medicală. In cas de
 morțe sumele asigurate se solvesc imediat.
 — **Prospecte și formulare de oferte se dau gratuit** —
 Informațiunile se dau și oferte se primesc la
Agentura principală a băncii de asigurare
„TRANSYLVANIA“
 în Brașov, „Strada Mihail Weiss“ nr. 24.
 Agent principal: Heinrich Hermann. 2—52. (100)

L I S T A
 celor 50,000 de câștiguri,
 cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos
1.000.000 corone.
 Câștigurile sunt specificate după cum
 urmază:

	Corone:
1 Prämie	600000
1	400000
1	200000
2	100000
1	50000
1	30000
1	20000
2	10000
1	7000
1	6000
2	5000
1	4000
5	3000
1	2500
7	2000
3	1500
31	1000
67	500
3	300
432	200
763	100
1238	50
90	30
31700	20
3900	17
4900	13
50	10
3900	8
2900	4
50,000	13.160,000

Deosebit noroc la
TÖRÖK
Förte mulți și-au găsit norocul prin
mijlocirea noastră.
Mai mult ca cinci și jumătate milioane
corone au câștigat clienții noștri.
 Loteria de clasă reg. ung. pr.v. este
 unica din lume, care oferă cele mai mari
 șanse de câștiguri.
 Se începe acum din nou. Din
1.000.000 LOSURI 50,000
 se sortează cu câștiguri în bani gata,
 prin armare jumătate din losuri
 câștigă după conspectul câștigurilor.
 In total se sortează enorma sumă de
Trei-spre-dece milioane
160.000 corone în timp de 5 luni
 Întraga întreprindere e pusă sub supra-
 vegherea statului.
 Prețul original al **losurilor** stabilit
 după plan Clasa I.:
 Pentru o optime (1/10) fl. — .75 seu cor. 1.50;
 „ „ jumătate (1/2) fl. 3.— „ „ 6.—;
 pentru un patrar (1/4) fl. 1.50 seu cor. 3.—;
 „ „ întreg (1) fl. 6.— „ „ 12.—.
 Se trimet cu ramburs seu pe lângă trimi-
 terea sumei înainte. Liste oficiose se espe-
 dedă după tragere. Planuri oficiose gratis.
 Ne rugăm comande de losuri origi-
 nale a se trimite direct la noi până în
1 Novembre a. c.
A. TÖRÖK & Co.
 casă de bancă Budapest,
 cea mai mare vândare de losuri de clasă
 în detail din Ungaria.

MAREA BANCROTĂ!
New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continentul euro-
 pean și **marca fabrică de argintărie** s'a vădut necesită să da-
 ruiască întregii ei deposit în schimbul unei răsplate mici pentru muncă.
Eu sunt imputernicit să îndeplinesc acest mandat.
Eu trimit: prin urmare ori cui, următoarele **fl. 6.60** și adică:
 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă engleză;
 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată;
 6 linguri de argint patent american;
 12 lingurițe de argint pentru cafea patent american;
 1 lingură de argint pentru supă patent american;
 1 lingură de argint pentru lapte patent american;
 6 cesai Victoria englezesci;
 2 candelabre de masă;
 1 străcurătoare pentru oăi;
 1 zaharniță;
 42 bucați la un loc fl. 6.60.
 Tote cele **42** de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de **fl. 6.60.**
 Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează colorăa argintului 25 de ani, despre ceea-ce se garantează.
 Cea mai bună dovadă, că acest inserat nu e șarlataniă, mă sint îndatorat în public, că ori-cine, căruia nu-i convine marfa îi trimit banii înapoi, nimenia însă se nu trecă cu vederea ocasiunea această favorabilă de ași procura această garnitură pompasă, care cu deosebire se potrivește pentru
Cadouri de nuntă și ocașionale!
și în economia casei.
Depou numai la A. HIRSCHBERG-S
 Exporthaus für amerik. Patent-Silber-warenfabrik
WEEN, II., Rembrandtstrasse 19/W
 (1—10)
 Se trimite în provincia numai cu rambursă postală seu cu trimiterea sumei înainte. Praful de curățit aceste obiecte 10 cr.
 Veritabil numai cu marca:
Extras din scrisorile de recunoștință.
 Sunt förte mulțumită cu trimiterea garnituri, și se-mi mai trimești încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár. **Baronin Bánffy.**
 Cu trimiterea dintăii sunt mulțumit. Ve rog încă pentru o garnitură. **Kalocsa, Iohann Majorossy.**
 Sunt förte mulțumit cu trimiterea garnituri, și se-mi mai trimești încă una. **Bozovics, Sándor Keresztessy, suprefect.**
 Mai de mult am fost cumpărat în persoană o garnitură pentru o familie care a rămas mulțumită. Vă rog a-mi trimite și mie o asemenea garnitură, și b cutii praful de curățit. **Dr. Victor Colceriu, medic practic în Magyar-Lapos.**

Filiale a colectanților principali:
 1) **Waiznerring 4.** 2) **Muzeumring nr. 11.** 3) **Elisabethring 54.**
 Multe și förte mari câștiguri am solvit noi prea stimaților noștri clienți și anume în timp scurt peste cinci și jumătate milioane de corone.
 Scrisóre de comandă de tăiat.
Domnului A. TÖRÖK & Co., Budapest.
 Binevoiti a trimite Losuri originale clasa I. a Loteriei de clasă reg. ung. împreună cu planul oficial.
 Suma de fl. _____ (a se lua cu ramburs, ur-) (Ce nu convine
 _____ { méză cu mandat postal. } se ștergeți).
 Adresa acurată, _____